

Vilém Zachleder – vědec, judista, velký mistr

26. 8. 2020 náhle zemřel náš učitel, kolega a kamarád RNDr. Vilém Zachleder, CSc.

Vilém, pro většinu kamarádů Vilda, byl vynikající vědec, výjimečný judista a nesmírně košatá osobnost. Do Třeboně přišel před více než padesáti lety, aby se připojil k tehdy čerstvě vzniklému pracovišti Mikrobiologického ústavu AV ČR na Opatovickém mlýně, které vedl jeho velký vzor Ivan Šetlík. Během několika let vytvořil a prosadil zcela nový výzkumný směr, studium dělení řasových buněk. Výzkumný směr, kterému se potom věnoval celý život a který odkázal svým následovníkům. O jeho výjimečném vědeckém nadání a jasnozřivosti svědčí to, že jeho kolega a přítel Paul Nurse prováděl ve stejné době výzkum věnovaný stejnému tématu na jiném organismu a v roce 2001 za něj získal Nobelovu cenu. Vilém vybudoval úspěšnou laboratoř a byl mezinárodně uznávaný vědec. Pro město, ve kterém žil, ale jeho význam tkví hlavně v tom, že zde před padesáti lety založil oddíl treboňského juda. Za tu dobu mu rukama prošly generace dětí a dospívajících. Ti všichni se smáli jeho vtipům, báli se jeho přísného úsudku a hrdě se k němu hlásili i po mnoha letech.

Pro ty, kdo Vildu viděli poprvé, to byl především vtipálek, který se vždy snažil, aby pobavil sebe i okolí. S přehledem a neuvěřitelnou kadencí ze sebe sypal historky, které bavily všechny okolo něj. Historky ze života svého, svých přátel a známých. Všechny měly společnou jednu věc, byly výjimečné. Ne samy o sobě, tu výjimečnost jim propůjčovala osobnost vypravěče. To Vilda všechny ty příběhy přetvářel tak, aby zapadaly do jeho vidění života. Života, kde je třeba za vším vidět to dobré a zasmát se především, když je nejhůř. Bylo snadné nechat se zmást jeho maskou vtipálka, ale ti, kdo ho znali, věděli, že za zdánlivě bezstarostným přístupem je druhá, vážnější strana osobnosti. Pro tu byla cílem dokonalost. Při práci byl Vilém nekompromisní, zcela soustředěný a velmi citlivý na detail. Ať už šlo o správně odebraný a zpracovaný pokus, nebo o správně provedenou techniku juda. Byl náročný a požadoval dokonalost, která byla spíše ideálem, ke kterému je třeba směřovat, než cílem, kterého lze dosáhnout. Přesto či spíše právě proto své okolí inspiroval. Jeho radost ze života a všeho, co přináší, byla uhrančivá a nakažlivá. Miloval a obdivoval Japonsko a Japonce a Japonci milovali a obdivovali jeho. Ale nebyl by to Vilda, aby to nedělal po svém – lehce kriticky, selektivně a hlavně tak, aby to bylo především zábavné pro něj i pro jeho okolí. S ohromným respektem vždy hovořil o tom, jak staří japonští mistři chodí na tréninky do úctyhodného věku a stále aktivně cvičí. Den, kdy na trénink nepřišli, byl dnem, kdy zemřeli. A nebyl by to Vilda, aby svůj poslední odchod nedotáhl ještě k větší dokonalosti. Během svých posledních dnů stále byl, i pro generačně mladší judisty, svými technickými znalostmi i fyzickými výkony nedosažitelnou inspirací. Smál se životu, smál se sám sobě a spřádal neskutečné výzvy sám pro sebe i pro své okolí. Tréninky vedl se stejným zápalem, radostí a energií, jako to byl zvyklý dělat posledních padesát let. Na svém posledním tréninku se v jednu chvíli trochu překvapivě omluvil, že je unavený a že si již musí odpočinout. Poklekl v kimonu do seizy na okraj tatami a zemřel. Takto odešel velký mistr.

Všichni, kdo jsme ho znali, máme své osobní vzpomínky, kdy nás něčemu naučil, něčím inspiroval, něčím rozesmál, nebo nás svou roztržitostí dostal do nějaké absurdní situace. Věnujte chvilku této vzpomínce a mějte rádi život ve všech jeho neuvěřitelných proměnách, tak jak ho měl rád on.

A hlavně sebe ani ten život neberte tak vážně a občas se nebojte všemu zasmát.

K. Bišová, Laboratoř buněčných cyklů řas, MBÚ AV ČR, Judo Třeboň; O. Černá, Judo Třeboň; J. Černý, Judo Třeboň; J. Fliegel, Judo Třeboň